

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/59/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8820200482
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8820200482.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členiek senátu JUDr. Mariany Muránskej a JUDr. Ingrid Kalinákovej, v právnej veci starostlivosti súdu o mal. O. Š., A.. XX.XX.XXXX, bytom pri matke, zast. kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, Námestie slobody 5, Vranov nad Topľou na návrh matky: P. Š., H.. Y., A.. XX. XX. XXXX, W. D. XXX/XX, Q. A..S., zast.: JUDr. Rudolf Žikla, advokát, so sídlom Tichá 18, Košice za účasti otca: X. Š., A.. XX.XX.XXXX, W. C. XXX/XX, L. o zvýšenie výživného, o odvolaniach matky a otca proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 6P/33/2020-178 zo dňa 10.12.2020, takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Matka sa návrhom domáhala, aby súd zvýšil výživné na mal. O. Q..

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Súd napadnutým rozsudkom rozhodol, cit:

„M e n í sa výživné určené rozsudkom Okresného súdu Svidník, č. k. 7P/1/2014-283 zo dňa 25.01.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove, č. k. 2CoP/10/2016-363 zo dňa 29. 06. 2016 a to tak, že sa zvyšuje výživné na mal. O. Q., nar. XX.XX.XXXX zo sumy 120,-- Eur mesačne na sumu 150,-- Eur mesačne, ktoré výživné je otec p o v i n n ý platiť vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k ruku matky dieťaťa, začínajúc dňom 01.03.2020.

Do dlžného výživného za obdobie od 01.03.2020 do 30.11.2020 sa otcovi z a p o č í t a v a suma 25,-- Eur.

Dlžné výživné za obdobie od 01.03.2020 do 31.11.2020 v sume 245,-- Eur je otec p o v i n n ý zaplatiť k rukám matky do 14 dní od právoplatnosti rozsudku.

V prevyšujúcej časti návrhy matky z a m i e t a .

Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.“

3. V odôvodnení rozsudku uviedol, že návrh matky je čiastočne oprávnený. Výživné na mal. dieťa bolo naposledy upravené rozsudkom v roku 2016, kedy bol mal. O. v predškolskom veku. Od uvedenej úpravy uplynuli 4 roky. Stal sa žiakom základnej školy. Doterajšie výživné pre mal. dieťa, vzhľadom na odstup času, vek, plnenie školských povinností, ako aj zdravotný stav maloletého nepostačuje a nezohľadňuje zvýšené životné náklady. Na strane povinného rodiča súd prihliadal na okruh osôb voči ktorým má vyživovaciu povinnosť, v danom prípade mu ďalšie vyživovacie povinnosti nepribudli. Súd

tiež prihliadal na jeho schopnosti, faktické príjmy aj možnosti. Teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, odbornosť, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Táto kategória zahŕňa aj majetok povinného rodiča. Súd v danom prípade vychádzal z princípu potenciality, teda čo je možné, aby otec zarobil a nielen z príjmov, ktoré deklaroval súdu. Otec dlhodobo pracuje ako konateľ u svojho otca s veľmi nízkym mesačným príjmom. Súd má za to, že schopnosti a možnosti otca sú vyššie ako prezentoval pred súdom. Ak by dosahoval aspoň minimálnu mzdu brutto 580,-- Eur a netto 474,-- Eur, spolu s nájomným za byt cca v sume 300,-- Eur po odrátaní výdavkov na energie, ktorého je vlastníkom, súd má za to, že jeho príjem by činil cca 774,-- Eur. Podľa ustálenej súdnej praxe by malo byť výživné určené v rozmedzí 20 - 30% z čistého príjmu rodiča. V danom prípade, vzhľadom na vek, prvý stupeň školskej dochádzky má súd za to, že takto určené výživné je primerané schopnostiam a možnostiam otca ako aj potrebám mal. dieťaťa. Súd zohľadnil aj dobrovoľné plnenie zo strany otca a to úhradu poisťného v prospech O. vo výške 35,-- Eur mesačne. Pre úplnosť súd poznamenáva, že z produkovaných dôkazov sa javí, že schopnosti a možnosti otca, jeho príjem ako aj príjem matky mal. dieťaťa sú vyššie ako deklarujú pred súdom. Takto určené výživné je otec schopný uhradiť bez toho, aby ohrozil uspokojovanie svojich základných potrieb. Pokiaľ mu podnikanie neprináša očakávaný resp. potrebný zisk, je na mieste, aby si hľadal prácu primeranú svojim schopnostiam a vzdelaniu. Pokiaľ sa týka výšky výživného, aj odôvodnené potreby dieťaťa majú svoju hranicu, danú spotrebným charakterom výživného. Je potrebné dbať na to, aby výživné nad túto hranicu nepriamo neuspokojovalo z časti i potreby iných osôb. Takto určené výživné považoval súd toho času za primerané a preto v prevyšujúcej časti návrh matky zamietol.

4. Do dlžného výživného za obdobie od 01.03.2020 do 30.11.2020 súd započítal otcovi na základe súhlasného stanoviska oboch rodičov dobrovoľné plnenie na dieťa v sume 25,-- Eur. Dlžné výživné, t.j. 9 mesiacov x 30,-- /čo je zvýšené výživné/ = 270,-- Eur. Po odrátaní dobrovoľného plnenia vo výške 25,-- Eur dlh na výživnom činí 245,-- Eur a súd ho zaviazal otca uhradiť k rukám matky do 14 dní od právoplatnosti rozsudku.

5. O trovách konania súd rozhodol v súlade s ust. § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

III. Obsah odvolaní

6. Proti rozsudku podal odvolanie otec, namietajúc, že s rozhodnutím súdu nesúhlasí. Má zdravotné problémy, jeho príjmy sa nijako nezvýšili oproti poslednému rozhodnutiu o úprave výšky výživného, ale práve poklesli vzhľadom k zistenej astme a tiež Covidu-19 a nemožnosť vycestovať na služobné cesty do zahraničia. Pritom matka nikde nepracuje už od 29.10.2018, kedy podala výpoveď v Y. odvtedy si užíva luxusné dovolenky v zahraničí. Matka udáva náklady na bývanie 240 € v prenajatom byte vo Q. pričom môže bývať u svojej matky v obci N., kde jej matka býva sama v dvojpodlažnom rodinnom dome, ktorého je matka maloletého O. aj spolumajiteľkou, týmto by mohla ušetriť značné finančné prostriedky a v dome by maloletý mohol mať aj vlastnú detskú izbu, ktorú momentálne nemá. Matka udáva náklady na palivo do auta vo výške 180 €, vzhľadom na to, že nikde nepracuje a nedochádza do práce, považuje to za prehnané výdavky. Syn nenavštevoval v tomto školskom roku a ani v minulom roku žiadne krúžky. Má za to, že prvostupňový súd bral do úvahy ničím nepodložené tvrdenia matky ohľadom výdavkov na lieky pre maloletého. Matka nedodržiava súdne rozhodnutia a bráni mu v kontakte so synom.

7. Proti rozsudku podala odvolanie matka. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a jej návrhu v celom rozsahu vyhovel. V odvolaní uviedla, že z vykonaného dokazovania je nesporné, že na strane maloletého dieťaťa došlo k zásadnej zmene pomerov. V rámci dokazovania bolo evidentne preukázané, že majetkové pomery a situovanosť otca je nepomerne lepšia, než je tomu v prípade matky. Otec je vlastníkom niekoľkých nehnuteľností, má stabilný príjem, ako to tvrdí údaje z pracovného pomeru vo firme, ktorá je bonitná, nakoľko kontrahuje so zahraničným partnerom v A., otec vlastní motorové vozidlo. Uvádzané majetkové pomery otca neboli súdom pri rozhodovaní veci riadne zohľadnené.

8. Matka vo svojom odvolaní vznesla námietku zaujatosti voči všetkým sudcom Krajského súdu v Prešove. Najvyšší súd SR podaním zo dňa 16.12.2021, sp. zn. 7Nc/8/2021 predložený spis vrátil bez rozhodnutia o námietke zaujatosti ako nedôvodnej predložený s odôvodnením, že podanie matky, ktorým

vzniesla námietku zaujatosti neobsahuje v zmysle § 52 ods. 2 CSP vyžadovanú náležitosť, a to uvedenie dátumu, kedy sa matka o dôvode vylúčenia sudcov Krajského súdu v Prešove dozvedela.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

9. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle ust. § 34 CSP, v spojení s ust. § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, pričom dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je potrebné zrušiť vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

10. Súd pri svojom rozhodnutí o zvýšení výživného vychádzal z princípu potenciality. Svoju úvahu o výške príjmu otca 774 Eur oprel o jeho schopnosť dosahovať príjem aspoň vo výške minimálnej mzdy a k takto určenému príjmu pripočítal príjem, ktorý by otec mohol dosahovať z prenájmu bytu v jeho vlastníctve. Ako to vyplýva z obsahu spisu, otec pracuje v spoločnosti X. na pracovnej pozícii manažér. Jeho pracovný úväzok je v rozsahu 4 hodiny denne a hrubá mzda 290 Eur mesačne. Otec okrem toho poberá cestovné náhrady v priemernej mesačnej výške 350 Eur mesačne (čl. 108-110). Z uvedeného je zrejmé, že otec pracuje v spoločnosti na polovičný pracovný úväzok a jeho príjem je vo výške minimálnej mzdy. Jeho pracovná pozícia je manažér. Otec udáva, že na zisku obchodnej spoločnosti X. sa nepodieľa. Z obsahu spisu nie je zrejmé, aby sa súd podrobne zaoberal pracovnou náplňou otca na jeho pracovnej pozícii ani dôvodom, prečo pracuje iba na polovičný úväzok. Nie je zrejmé, aké sú kvalifikačné predpoklady otca a či na trhu práce by si dokázal nájsť lepšie ohodnotenú pracovnú pozíciu napríklad u iného zamestnávateľa. Vo všeobecnosti (bez vzťahu na prejednávany prípad) možno konštatovať, že manažérske pozície sú dobre platovo ohodnotené. Mzda na pozícii obchodný manažér sa v súčasnosti pohybuje v rozmedzí od 1.134 Eur do 3.206 Eur (zdroj www.platy.sk). Taktiež sa súd dostatočne nevysporiadal s výškou cestovných náhrad, ktoré otec podľa vyjadrenia zamestnávateľa dostáva. Ich výška je uvedená iba orientačne v priemere 350 Eur mesačne, vo výpisoch mzdových listov ich presná výška uvedená nie je.

11. Otec zas vo svojom odvolaní namieta, že súd sa nezaoberal ustálením výšky odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa, ako ani výškou príjmu jeho matky. Z právnej úpravy, ktorú citoval súd prvej inštancie, je zrejmé, že vyživovacia povinnosť je výrazom odôvodnených potrieb dieťaťa, možností, schopností a majetkových pomerov povinného rodiča, tiež miery osobnej starostlivosti, akú rodičia maloletým deťom poskytujú.

12. Pretavujúc tieto zákonné kritéria do rozhodovania súdu, v odôvodnení napadnutého rozhodnutia absentuje okrem dôsledného zistenia možností a schopností otca dosahovať príjem aspoň hrubé vyčíslenie odôvodnených potrieb dieťaťa. Ťažko tak možno hovoriť o primeranosti výživného, keďže porovnávaný údaj nie je známy. Súd sa tiež nezaoberal mierou výkonu osobnej starostlivosti zo strany matky, ktorú je potrebné považovať za formu plnenia výživného a ktorej miera je vzhľadom na nízky vek maloletého dieťaťa vysoká.

13. Z uvedených dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie súdu je predčasné a je potrebné za účelom náležitého zistenia skutočného stavu doplniť dokazovanie. Preto pristúpil odvolací súd k jeho zrušeniu postupom vyplývajúcim z ust. § 389 ods. 1 písm. c) CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP. Zvoleným procesným postupom odvolací súd usiloval o zachovanie dvojinstančnosti súdneho konania a súčasne o materiálne naplnenie práva účastníkov konania na súdnu ochranu.

14. Po vrátení veci je úlohou súdu prvej inštancie náležite sa zaoberať predostretými výhradami odvolacieho súdu a opätovne rozhodnúť, pričom svoje rozhodnutie súd odôvodní podľa požiadaviek zákonodarcu, uvedených v ust. § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd poukazuje na absenciu uvedenia zákonného ustanovenia v odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie, podľa ktorého súd rozhodol, ak vychádzal z potenciality príjmu otca (§ 75, ods. 1 Zákona o rodine).

15. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).